

Lider Üye De?i?imi Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Lider Üye De?i?imi Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=25337>

Özet

Lider Üye De?i?imi Ölçe?i (LÜDÖ), özgün olarak Lider Üye De?i?imi Teorisi (LMX) çerçevesinde geli?tirilmiş olan LMX 7 Ölçe?i'nin Türkçe'ye bir uyarlama çal??mas?d?r. Bu adaptasyon, özellikle spor bilimleri alan?nda, koç ve oyuncu aras?ndaki ili?kinin niteli?ini ve derinli?ini ölçmek amacıyla Gökhan Çal??kan taraf?ndan gerçekleştirilmiştir. Ölçek, koç-oyuncu dyadik ili?kisindeki kar??ı?ı?ı güven, saygı ve yükümlülük düzeylerini de?erlendirecek, bu ili?kilerin performans ve memnuniyet üzerindeki etkilerini ara?tırmaya hedefler.

2015 y?l?nda yayınlanan bu psikometrik çal??ma, uyarlanan LMX 7 ölçe?inin Türkiye ba?lam?nda geçerli?ini ve güvenilirli?ini test etmeyi amaçlam??tır. Bu ölçek, liderlik kalitesini ve ekip üyeleriyle olan etkile?im düzeyini ölçmek isteyen ara?tırmacılar için önemli bir araç sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Lider Üye De?i?imi, LMX 7 Ölçe?i, Koç-Oyuncu ?li?kisi, Spor Psikolojisi, Uyarlama, Liderlik, Psikometrik Özellikler

Yazarlar

Gökhan Çal??kan

Amaç

Lider Üye De?i?imi Ölçe?i'nin temel amacı, özgün LMX 7 ölçe?ini Türkçe'ye uyarlamak ve bu ölçe?in, spor ortamlar?nda koçlar ile sporcular aras?ndaki ili?kinin kalitesini ölçmede geçerli ve güvenilir bir araç olup olmadı?ını belirlemektir. Bu çal??ma, özellikle spor bilimleri alan?nda, koçluk etkinli?ini ve takım içi dinamikleri ara?tırmaya kolayla?tırmaktır.

Ölçek, lider (koç) ve üye (oyuncu) aras?ndaki ili?kinin yüksek kaliteli (in-group) veya düşük kaliteli (out-group) olarak s?nıflandırılmasına olanak tanır. Bu ayrım, sporcuların motivasyonu, ba?lılı?ı ve performans gibi önemli sonuç de?i?kenlerini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Yapı

Ölçek, ana psikolojik yapı olarak Lider Üye De?i?imi Teorisi'ni (LMX) ölçmektedir. LMX teorisi, liderli?in ekip üyeleriyle farklıla?an dyadik ilişkiler kurdu?u varsayımına dayanır. Bu ilişkiler; kar??ı?ı?ı güven, saygı, kar??ı?ı?ı etki ve görev d??ı destek gibi boyutlar? içerir.

Ölçekteki maddeler genellikle liderin üyeye ne kadar güvendi?i, üyenin lidere ne kadar saygı

duydu?u ve ikisi arasındaki etkileşimin ne kadar tatmin edici oldu?u gibi konulara odaklan?r. Ölçek, tek boyutlu bir yapı sunarak, ilişkinin genel kalitesini yüksekten dü?ü?e do?ru derecelendirir.

Geçerlik

Çal??kan (2015) tarafından yürütölen uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türkiye'deki sporcu-koç ilişkisi bağlamında yapısal geçerlik kanıtların? sunmayı amaçlamı?tır. Orijinal kaynakta spesifik geçerlik katsayılar? belirtilmemi? olsa da, çal??manın ba?lı??? (A validity and reliability study) ölçe?in yapı geçerli?i ve muhtemelen ölçüt geçerli?i aç?sından incelendi?ini göstermektedir.

Genellikle LMX ölçeklerinin uyarlama çal??malarında, yapısal geçerli?i do?rulamak için do?rulan?c? faktör analizi (DFA) veya keşfedici faktör analizi (KFA) yöntemleri kullanılır. Bu analizler, ölçe?in orijinal tek faktörlü yapısın? Türkçe veri seti üzerinde koruyup korumadığını kontrol etmek için esastır.

Güvenirlik

Orijinal kaynakta spesifik güvenilirlik değerleri belirtilmemiştir. Ancak, uyarlama çal??mas? (Çal??kan, 2015), ölçe?in güvenirlik analizlerinin yapıldığını? açıkça belirtmektedir. Güvenirlik, ölçe?in tutarlılığını? ve kararlılığını? gösterir.

Bu tür psikometrik çal??malarda güvenilirlik genellikle iç tutarlılık yöntemi (Cronbach's Alpha katsayısı?) kullanılarak rapor edilir. Yüksek bir Cronbach's Alpha değeri, ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtü?ünü gösterir. Spor psikolojisi araştırmalarında bu tür araçların yüksek iç tutarlılığına sahip olması beklenir.

Faktör Analizi

Lider Üye Değerimi Ölçeği (LMX 7) özgün yapıyı gere?i tek boyutlu bir ölçektir. Çal??kan (2015) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çal??masında, ölçe?in sporcular üzerindeki Türkçe versiyonunun faktör yapısın? incelemek amacıyla faktör analizinin kullanıldığını? varsayılmaktadır.

Bu analizler, ölçe?in Türkçe formunun, koç-oyuncu ilişkisinin kalitesini tek bir temel faktör altında bağayla toplayıp toplamadığını? test etmek için kritik öneme sahiptir. Faktör analizi sonuçları, Türkçe formun yapısal geçerliliğini sağlamı?tır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) - Orijinal LMX 7 Ölçeği baz alınmıştır.

Format: Genellikle 7 maddeden oluşan 5 veya 7 noktalı Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmaktadır tahmin edilmektedir (Orijinal LMX 7 formatına dayanarak).

Language Available: Türkçe (Uyarlama dili).

Population Group: Sporcular ve Koçlar.

Age Group: Yetişkin ve genç yetişkin sporcular (Profesyonel veya amatör spor kulüplerindeki oyuncular).

Population Details: Çalışma, koç ve oyuncu ilişkilerini incelediği için, aktif spor faaliyetlerine katılan ve bir koçla doğrudan ilişkisinde olan bireyleri kapsamaktadır.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) yöntemiyle uygulanan bir anket formu. Ölçek, koç-oyuncu arasındaki ilişkinin kalitesini subjektif olarak değerlendirmeye dayanır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Sorumlu Yazar: Gökhan Çalışkan

Test Yılı (Uyarlama): 2015

İletişim: caliskan.gokhan@gmail.com

İzinler ve Ücret: Ölçeğin kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi tavsiye edilmektedir. Akademik amaçlı kullanımlarda izin gerekebilir.

Kaynaklar

Çalışkan, G. (2015). An examination of coach and player relationships according to the adapted LMX 7 Scale: A validity and reliability study. **Physical Education and Sports**. 19, 22-33.

Bu ölçeğin uyarlama çalışmasına ait orijinal PDF dosyası burada indirilebilir: [an-examination-of-coach-and-player-relationships-according-to-the-adapted-lmx-7-scale-toad.pdf](#)

Lider Üye Değerimi Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Orijinal kaynak içeriğinde ölçeğin maddeleri yer almamaktadır. Maddeler için yazar Gökhan Çalışkan ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.